

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญ

ภาษาไทยมีความสำคัญและประโยชน์มากมาย ทั้งใช้เป็นสื่อกลางในการติดต่อสื่อสารระหว่างคนในชาติ เป็นสมบัติทางวัฒนธรรม อันก่อให้เกิดความเป็นเอกภาพ และเสริมสร้างบุคลิกภาพของคนไทยให้มีความเป็นไทย เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ทำให้สามารถประกอบกิจการงานและดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมประชาธิปไตยได้อย่างมีความสุข และเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ ประสบการณ์ จากแหล่งข้อมูลสารสนเทศต่าง ๆ ภาษาช่วยพัฒนาความรู้ ความคิด วิเคราะห์ มีวิจารณญาณ สร้างสรรค์ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี จะเห็นได้ว่าในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ได้ระบุความสำคัญของภาษาไทยว่าภาษาไทยถือได้ว่าเป็นเอกลักษณ์ประจำชาติ และเป็นสื่อที่แสดงภูมิปัญญาของบรรพบุรุษในด้านวัฒนธรรม ประเพณี ชีวทัศน์ โลกทัศน์ และสุนทรียภาพ (ประทีป แสงเปี่ยมสุข, 2546: 57) ในการใช้ภาษาทักษะที่มนุษย์ใช้ติดต่อกันและมีความสัมพันธ์กันตลอดมา คือ ทักษะการฟัง การพูด การอ่าน การเขียน แต่ทักษะที่เป็นพื้นฐานและเป็นหัวใจของการเรียน คือ ทักษะการอ่าน การอ่าน เป็นทักษะที่สำคัญต่อชีวิตมนุษย์ตั้งแต่เกิดจนโตเป็นสิ่งสำคัญในการเรียนรู้ทั้งด้านวิชาการและการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร โลกปัจจุบันนี้วิทยาการและเทคโนโลยีต่าง ๆ เจริญและก้าวหน้ามาก สังคมกลายเป็นสังคมของข้อมูลและข่าวสาร การจะสร้างความเข้าใจและสื่อความถึงกันได้ จำเป็นต้องอาศัยการอ่านทั้งสิ้น จะเห็นได้ว่าในการจัดการศึกษามีจุดมุ่งหมายที่สำคัญคือ ต้องการพัฒนาคุณภาพของประชากรทั้งในด้านอาชีพและการศึกษา การอ่านเป็นเครื่องมือในการที่จะช่วยในการพัฒนา ส่งเสริมให้ผู้อ่านรู้จักใช้กระบวนการความคิดอันจะนำไปสู่ทักษะการฟัง การพูด การอ่าน การเขียน และหลักภาษาได้ดี (บันลือ พฤกษ์วัน, 2532 : 7) จะเป็นที่น่าสังเกตว่าประเทศที่ประชาชนได้รับการศึกษาสูงและมีผู้รู้หนังสือเป็นจำนวนมาก จะสามารถพัฒนาประเทศชาติให้เกิดความเจริญรุ่งเรืองได้ดี จากการสำรวจกลุ่มประเทศสมาชิกโออีซีดี มีสมาชิกเข้าร่วมโครงการ 32 ประเทศ ซึ่งได้ดำเนินโครงการที่มีชื่อว่า PISA (Programme for International Student Assessment) หรือโครงการเพื่อประเมินนักเรียนนานาชาติ

โดยคัดเลือกเยาวชนที่มีอายุ 15 ปี จำนวน 265,000 คนเข้าทดสอบข้อเขียน ประเมินความสามารถ 3 ด้าน คือ การอ่าน คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ เพื่อสำรวจว่านักเรียนที่จบการศึกษาภาคบังคับเหล่านี้พร้อมจะดำรงชีวิตในอนาคตหรือไม่ รวมทั้งมีรากฐานที่ดีสำหรับการศึกษาดลอดชีวิตหรือไม่ โดย PISA ได้จัดทดสอบขึ้นเป็นครั้งแรกในปี พ.ศ. 2543 มีหัวใจของการศึกษาวิจัยอยู่ที่ความสามารถในการอ่าน หลังติดตามผลการวิจัยพบว่า ประเทศที่มีอัตราส่วนนักเรียนที่มีความสามารถในการอ่านระดับที่ 5 (ระดับสูงสุด) จะส่งผลต่ออนาคตเศรษฐกิจโลกได้ เพราะแรงงานจะมีความรู้ระดับสากล อยู่ในกลุ่มที่หางานง่ายและขายได้ดี องค์กรจะพัฒนาไปได้ อย่างต่อเนื่องและรวดเร็ว PISA ยังให้ความเห็นว่าคะแนนเฉลี่ยด้านการอ่านเป็นภาพสะท้อนคุณภาพการศึกษาของประเทศ ถ้าความสามารถในการอ่านของนักเรียนที่จบการศึกษาแล้วส่วนใหญ่อยู่ในระดับที่ต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ประเทศนั้น ๆ จะมีปัญหาการขาดแคลนแรงงานที่มีความสามารถในอนาคต และการตัดสินใจของประชาชนที่มีสิทธิ์เลือกตั้งก็จะไม่ดีพอ จะเห็นได้ว่าจุดมุ่งหมายที่สำคัญของการศึกษาขั้นพื้นฐานก็คือ การส่งเสริมนักเรียนให้มีทัศนคติที่ดีต่อการอ่าน การเข้าร่วมกิจกรรมการอ่านอยู่เสมอ ๆ จะทำให้นักเรียนประสบความสำเร็จในการเรียนรู้ตลอดชีวิตในอนาคต เพราะการศึกษาจะทำให้มนุษย์รู้จักใช้ความคิดอย่างมีเหตุผล วิเคราะห์ สังเคราะห์ และสามารถดำเนินชีวิตได้เป็นอย่างดี จากเหตุผลที่กล่าวมาจะเห็นว่าล้วนเป็นความสำคัญของการอ่านทั้งสิ้น (พิชญ์ ประหวั่น, 2545 : 80 - 83)

การอ่าน เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับคนทุกคน ถือได้ว่านอกจากปัจจัย 4 ในการดำรงชีวิตแล้ว การอ่านนับได้ว่าเป็นปัจจัยที่ 5 เพราะการอ่านเป็นสิ่งที่มีจำเป็นมากในชีวิตประจำวันของคนเรา การอ่านช่วยให้เรารอบรู้ ฉลาด ทันทโลก ทันทต่อเหตุการณ์ ในขณะที่เดียวกันคนที่อ่านหนังสือไม่ออกจะเป็นคนด้อยโอกาสอย่างยิ่ง การดำรงชีวิตอยู่ในสังคมจะขาดความสุข จะถูกเอารัดเอาเปรียบต่าง ๆ นานา ได้รับการดูถูกเหยียดหยามและถูกหลอกลวงได้ง่าย การที่คนเราติดตามข่าวสารต่าง ๆ ตลอดเวลาจะทำให้เป็นคนทันสมัย ทันทต่อเหตุการณ์ของโลกที่เปลี่ยนไปตลอดเวลา การอ่านจะช่วยเสริมสร้างบุคลิกภาพ ที่เหมาะสม มีความคิดสร้างสรรค์ รู้จักใช้ข้อมูลข่าวสารในการตัดสินใจ รู้จักหาแนวทางในการแก้ปัญหา ตลอดจนการแสวงหาความสนุกสนานเพลิดเพลิน ตื่นเต้น เร้าใจ ได้ตลอดเวลา รู้จักใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ ดังนั้นสรุปได้ว่าผู้ที่อ่านมาก จะประสบความสำเร็จ ทั้งด้านการศึกษา การประกอบอาชีพ และครอบครัว การอ่านเปรียบเสมือนเป็นกุญแจไขไปสู่ความสำเร็จได้ (ฉวีวรรณ กุหาภินันท์, 2542)

จากผลการประเมินคุณภาพนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2545 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร เขต 2 พบว่า ผลสัมฤทธิ์

ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ค่อนข้างต่ำ โดยเฉพาะความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจ นักเรียนร้อยละ 40.5 อ่านจับใจความ ตีความ ประเมินค่าเรื่องที่อ่านไม่ได้ สรุปเรื่องที่อ่านไม่ได้ นักเรียนไม่ชอบอ่านและไม่ชอบเรียนวิชาภาษาไทย (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร เขต 2. 2546 :102) และโดยธรรมชาติของวิชาภาษาไทยแล้วเป็นวิชาที่ต้องอาศัยการท่องจำ วิเคราะห์ สังเคราะห์ ถ้านักเรียนอ่าน ไม่ได้ เรียนอย่างไม่เข้าใจ ก็จะทำให้ นักเรียนเกิดความเบื่อหน่ายและมีเจตคติที่ไม่ดีต่อการเรียนด้วย ปัญหาที่สำคัญของการอ่าน คือสรุปความเรื่องที่อ่านไม่ได้ วิเคราะห์ไม่เป็น เพราะขาดการส่งเสริมการคิด และนักเรียนไม่ได้รับการปลูกฝังนิสัยรักการอ่าน (ผอบ โปษะกฤษณะ.2537 :4) และจากผลการสำรวจของกรมวิชาการพบว่าคนไทยส่วนใหญ่ขาดนิสัยรักการอ่าน ไม่รู้จักใช้การอ่านเพื่อพัฒนาจิตใจของตนเอง กรมวิชาการซึ่งมีบทบาทในการพัฒนาเยาวชนให้มีความรู้ความสามารถ จึงต้องส่งเสริมให้เยาวชนมีนิสัยรักการอ่าน ตลอดจนรู้จักศึกษาค้นคว้า เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการดำรงชีวิตด้วย กรมวิชาการจึงได้เริ่ม โครงการรณรงค์เพื่อส่งเสริมนิสัยรักการอ่านตั้งแต่ปี 2528 เป็นต้นมาจนกระทั่งปัจจุบันได้กำหนดให้ปี 2546 เป็นปีแห่งการส่งเสริมการอ่านและการเรียนรู้ และยังเป็นปีแรกที่เริ่มใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 โดยได้กำหนดสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องการอ่านไว้ในสาระที่ 1 เรื่องการอ่าน มาตรฐานที่ 1.1 ว่าใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิด ไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาและสร้างวิสัยทัศน์ในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน

ในปัจจุบันการจัดการเรียนการสอนให้กับนักเรียนยังไม่บรรลุตามวัตถุประสงค์ มีสาเหตุหลายประการ อาจจะเป็นปัญหาจากตัวครู ปัญหาเรื่องหลักสูตร หนังสือเรียน ตัวนักเรียน วิธีการสอน การใช้สื่อการเรียนการสอน วิธีประเมินผล และระบบการบริหารภายใน ที่มีผลต่อสภาพการอ่าน และกิจกรรมส่งเสริมการอ่านในโรงเรียน จากการศึกษาค้นคว้าที่มีผลต่อสภาพการอ่าน และกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน และจากรายงานการวิจัยของกรมวิชาการ (2541:บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาสภาพการผลิตและพัฒนาหนังสือสำหรับเด็กพบว่านิสัย และความต้องการในการอ่าน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ร้อยละ 92.5 ชอบที่จะอ่านหนังสืออื่นที่มิใช่หนังสือเรียน โดยหนังสือที่นักเรียนส่วนใหญ่ชอบอ่านจะเป็นหนังสือการ์ตูน หนังสือนิทานภาพ และนิทานพื้นบ้าน

“นิทาน” หมายถึงเรื่องที่มีผู้เขียนประพันธ์ขึ้นเพื่อให้ผู้อ่านได้รับความสุข ความรื่นรมย์ มุ่งให้เกิดความเพลิดเพลิน นิทานเป็นที่ชื่นชอบของคนทุกเพศทุกวัย การอ่านนิทานก่อให้เกิดความสุข ทำให้ผู้อ่านเกิดจินตนาการ มีคุณค่าทางจริยธรรมเพราะนิทานส่วนใหญ่มีสอดแทรกคุณธรรมคำสอนไว้ นิทานให้คุณค่าทางภาษา การใช้ถ้อยคำ สำนวน สุภาษิตและให้ข้อคิดต่าง ๆ

มากมายจากเรื่องที่อ่าน นิทานเป็นสื่อที่หาง่าย มีหลายประเภทแต่ผู้วิจัยคัดเลือกเพื่อนำมาใช้เป็น วัตกรรมการจัดการเรียนการสอน ได้แก่นิทานร่วมสมัย นิทานพื้นบ้าน และนิทานในหนังสือ แบบเรียน มีจุดมุ่งหมายเพื่อแก้ไขปัญหาด้านความสามารถในการอ่านจับใจความ และเพื่อเป็นการสร้างเจตคติต่อการอ่านให้กับนักเรียน (สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์. 2545)

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น เมื่อเราทราบถึงความสำคัญของนิทาน ความสนใจ และความต้องการในการอ่านของนักเรียนแล้วว่านักเรียนชอบที่จะอ่านหนังสืออื่น ๆ มากกว่า หนังสือเรียน โดยเฉพาะหนังสือที่มีการบอกเล่าเรื่องราวประกอบจินตนาการ จึงจำเป็นที่ครู ควรจัดการเรียนการสอนให้ตรงต่อความต้องการของนักเรียนเพื่อเป็นการตอบสนองความต้องการ และเพื่อแก้ไขปัญหาด้านการอ่านให้นักเรียนมีความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจดีขึ้น และเพื่อให้นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการอ่าน นิทานจัดว่าเป็นสื่อประเภทหนึ่งที่น่าสนใจที่จะ นำมาใช้เป็นวัตกรรมการจัดการเรียนการสอน การให้นักเรียนอ่านนิทานที่นักเรียนชื่นชอบ จะช่วยให้นักเรียน มีความสนใจและต้องการที่จะอ่านมากขึ้น มีความสามารถในการอ่านรับรู้ เรื่องราวได้รวดเร็ว อีกทั้งสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการเรียนวิชาอื่น ๆ ได้ เพราะเมื่อนักเรียน มีนิสัยรักการอ่านแล้วย่อมที่จะมีพัฒนาการด้านการอ่านดีขึ้นด้วย (สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์. 2545 :105 - 122) และเพื่อเป็นการสนองต่อหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ผู้วิจัย จึงนำนิทานมาเป็นสื่อประกอบการสอนอ่าน โดยจะทำการทดลองกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนอุทิศศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร เขต 2 จังหวัดกำแพงเพชร ซึ่งผู้วิจัยมีจุดมุ่งหมายที่จะเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านและเจตคติต่อการอ่านของนักเรียน ที่ได้รับการสอนอ่าน โดยใช้นิทานพื้นบ้าน นิทานร่วมสมัยและนิทานในแบบเรียน

จุดมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดจุดมุ่งหมายไว้ ดังนี้

1. เพื่อเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านโดยใช้ นิทานพื้นบ้าน นิทานร่วมสมัยและนิทานในแบบเรียนของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 5
2. เพื่อเปรียบเทียบเจตคติต่อการอ่านของนักเรียนที่ได้รับการสอนอ่าน โดยใช้ นิทานพื้นบ้าน นิทานร่วมสมัยและนิทานในแบบเรียนของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 5

ขอบเขตของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยไว้ ดังนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหาและระยะเวลา

1.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

ในการทดลองครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดและคัดเลือกเนื้อหาจากหนังสือวิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ หนังสือนิทานพื้นบ้าน หนังสือนิทานร่วมสมัย หนังสือวารสาร และหนังสืออื่น ๆ โดยคัดเลือกนิทานพื้นบ้านจำนวน 4 เรื่อง นิทานร่วมสมัย จำนวน 4 เรื่อง และนิทานในแบบเรียนภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 4 เรื่อง นำมาเขียนแผนการเรียนรู้โดยนำนิทานที่คัดเลือกมาเขียนแผนการเรียนรู้ นิทาน 1 เรื่องเขียนแผนการเรียนรู้ได้ 3 แผนการเรียนรู้ รวมทั้งสิ้น 36 แผนการเรียนรู้

นิทานที่ใช้ประกอบในแผนการเรียนรู้จำนวน 12 เรื่อง มี ดังนี้

1. นิทานพื้นบ้าน จำนวน 4 เรื่อง ดังนี้ แม่แมวใจบุญ พระเจ้าสายน้ำผึ้งกับพระนางสร้อยดอกหมาก ก่องข้าวน้อย และพระยาขันคาก
2. นิทานร่วมสมัย จำนวน 4 เรื่อง ดังนี้ ปลาตะเพียนกับหญิงชรา ลาไม่รู้คุณ สามีภรรยาขอดตะกละ และความปรารถนาของพระราชา
3. นิทานในแบบเรียนภาษาไทย จำนวน 4 เรื่อง ดังนี้ เจ้าชายแดงโม ให้ทุกซ์แก่ท่านทุกซ์นั้นถึงตัว เจ้าหญิงก้อนหินกับเจ้าชายน้ำหยด และม้ากับลา

1.2 ขอบเขตด้านเวลา

ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลองครั้งนี้ ใช้เวลาทั้งสิ้น 4 สัปดาห์ ทำการทดลองในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2548 ใช้เวลาทดลองทั้งหมด 36 ชั่วโมง

2. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการวิจัย ดังต่อไปนี้

2.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนอุทิศศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร เขต 2 ตั้งอยู่ในอำเภอขามเฒ่าวรลักษณบุรี จังหวัดกำแพงเพชร มีนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีจำนวนห้องเรียน 5 ห้องเรียน มีจำนวนนักเรียนทั้งหมด 155 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนอุทิศศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร เขต 2 ตั้งอยู่ในอำเภอลำลูกเกด จังหวัดกำแพงเพชร ทำการทดลองในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2548 ผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (simple random sampling) โดยจับสลากจากจำนวนห้องเรียนทั้ง 5 ห้อง ให้เหลือ 3 ห้อง ซึ่งมีการจัดห้องเรียนแบบคละความสามารถ เมื่อได้นักเรียนมา 3 ห้องเรียนแล้ว จับสลากอีกครั้ง เพื่อเลือกเป็นกลุ่มทดลอง 2 กลุ่ม และ กลุ่มควบคุม 1 กลุ่ม ได้นักเรียนมาจำนวน 90 คน จัดเป็นกลุ่มทดลอง 2 กลุ่ม กลุ่มละ 30 คน และกลุ่มควบคุม 1 กลุ่ม 30 คน โดยจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ดังนี้

1. กลุ่มทดลองที่ 1 จัดกิจกรรมการเรียน โดยใช้นิทานพื้นบ้าน
2. กลุ่มทดลองที่ 2 จัดกิจกรรมการเรียน โดยใช้นิทานร่วมสมัย
3. กลุ่มควบคุม จัดกิจกรรมการเรียน โดยใช้นิทานในแบบเรียนภาษาไทย

3. ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรที่ศึกษาได้แก่

3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ การสอนอ่าน 3 วิธี ดังนี้

1. การสอนอ่าน โดยใช้นิทานพื้นบ้าน
2. การสอนอ่าน โดยใช้นิทานร่วมสมัย
3. การสอนอ่าน โดยใช้นิทานในแบบเรียน

3.2 ตัวแปรตาม มี 2 ตัวแปร ดังนี้

1. ความเข้าใจในการอ่าน
2. เจตคติต่อการอ่านภาษาไทย

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. **นิทานพื้นบ้าน** หมายถึง เรื่องเล่าที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่ตกทอดมาแต่ครั้งบรรพบุรุษอันสะท้อนให้เห็นสภาพวิถีชีวิตและสังคมของคนในท้องถิ่นนั้น ๆ นิทานพื้นบ้านเป็นเรื่องเล่าที่ให้ความบันเทิงใจแก่ผู้อ่าน สร้างสรรค์จินตนาการแก่ผู้ฟัง อีกทั้งเป็นสื่อช่วยในการอบรมบ่มนิสัยของคนทุกยุคทุกสมัย

2. **นิทานร่วมสมัย** หมายถึง นิทานหรือเรื่องเล่าที่เขียนขึ้นในช่วงเวลาเดียวกันหรือใกล้เคียงกันกับที่ผู้อ่านกำลังศึกษา มีแนวคิด ปรัชญา สังคมเป็นไปในแนวทางเดียวกันอันจะสร้างสรรค์ประโยชน์ให้แก่บุคคลและสังคมให้มีแนวคิดที่ถูกต้องเหมาะสม สอดคล้องกับ

การเปลี่ยนแปลงของสังคม การดำเนินเรื่องยึดความจริงแห่งการดำเนินชีวิตของมนุษย์ในสังคม เป็นสำคัญ มีรูปแบบและแนวคิดแปลกใหม่น่าติดตาม ฉาก ตัวละคร บรรยากาศ มักจะนำมาจาก ชีวิตจริงและเน้นให้เห็นความเป็นจริงในสังคม ไม่เคร่งครัดธรรมเนียมนิยม และมักจะคำนึงถึงความคิดริเริ่มสร้างสรรค์มากขึ้น

3. นิทานในแบบเรียน หมายถึง นิทานที่ กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ ได้คัดเลือกนำมาใช้ประกอบการสอนอ่านในหนังสือแบบเรียนภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ของกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อให้นักเรียนได้ใช้ประกอบในการเรียนและใช้อ่านประกอบเสริม นอกเวลาเรียน ส่วนใหญ่เป็นนิทานที่แฝงคติและคำสอน

4. การสอนอ่านโดยใช้นิทาน หมายถึง การสอนอ่านโดยใช้นิทานที่ผู้วิจัยคัดเลือกจาก หนังสือนิทานพื้นบ้าน นิทานในรูปแบบต่าง ๆ วารสาร หนังสือสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ และหนังสือ แบบเรียนภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ของกระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 12 เรื่อง แยกเป็น นิทานพื้นบ้าน จำนวน 4 เรื่อง ได้แก่เรื่องแม่แมวใจบุญ พระเจ้าสายน้ำผึ้งกับพระนางสร้อยดอกหมาก ก่องข้าวน้อย พญาคันคาก นิทานร่วมสมัย จำนวน 4 เรื่อง ได้แก่ปลาตะเพียน กับหญิงชรา ลาไม่รู้คุณ สามภรรยาขอดตะกาะ และ ความปรารถนาของพระราชา และนิทานใน แบบเรียน จำนวน 4 เรื่อง ได้แก่ เจ้าชายแดงโม ให้ทุกข์แก่ท่านทุกขนั้นถึงตัว เจ้าหญิงก้อนหินกับ เจ้าชายน้ำหยด และม้ากับสาย กำหนดให้นิทาน 1 เรื่อง เขียนแผนการเรียนรู้อ่านได้ 3 แผน โดยจัด กิจกรรมการสอน 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นก่อนอ่าน เป็นขั้นตอนการเตรียมตัวผู้เรียนให้พร้อมที่จะเรียนเป็นกระตุน ผู้เรียนให้เกิดการอยากรู้อ่านเรื่องที่จะอ่าน

ขั้นที่ 2 ขั้นสอนอ่าน เป็นขั้นที่ครูแนะนำวิธีการอ่านและบอกจุดประสงค์ในการ อ่านให้ผู้เรียนได้รู้ว่าอ่านเพื่ออะไร จะได้อะไรจากการอ่าน อ่านแล้วสามารถสรุปความ ตีความ เขียนแผนภาพ โครงเรื่อง หรือแผนภาพความคิดของเรื่องที่ได้ตรงตามจุดประสงค์ที่ตั้งไว้

ขั้นที่ 3 ขั้นหลังอ่าน เป็นขั้นที่หลังจากผู้อ่าน อ่านแล้วสามารถสรุปเรื่องหรือเนื้อหา ของเรื่องได้ ตีความ วิเคราะห์และสามารถบอกได้ว่าผู้อ่านได้อะไรจากเรื่องที่อ่านบ้างและสามารถ แสดงบทบาทสมมติตามเนื้อเรื่องที่อ่านได้

ขั้นที่ 4 ขั้นประเมินผลหลังการอ่าน เป็นขั้นตอนสุดท้ายที่จะประเมินว่าผู้เรียน ประสบผลสำเร็จในการอ่านเพียงใด โดยใช้แบบวัดผลประเมินผลความเข้าใจในการอ่านที่ผู้วิจัยได้ สร้างขึ้นโดยผ่านกระบวนการประเมินและตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญแล้ว จำนวน 20 ข้อ

5. **ความเข้าใจในการอ่าน** หมายถึง ความสามารถในการเข้าใจในสิ่งที่อ่านได้ตรงตามที่ผู้เขียนต้องการ สามารถแปลความ ตีความ ขยายความและสรุปใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้ ซึ่งวัดได้จากแบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ

6. **เจตคติต่อการอ่านภาษาไทย** หมายถึง ท่าที ความรู้สึก ความคิดเห็น ของนักเรียนที่มีต่อการอ่านภาษาไทย ได้แก่ ความตั้งใจและความกระตือรือร้นในการเรียนภาษาไทย ความพึงพอใจที่ได้ทำงานและร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับวิชาภาษาไทย ความพึงพอใจที่เรียนภาษาไทย การเพิ่มพูนความรู้เกี่ยวกับการเรียนวิชาภาษาไทย ความรู้สึกมั่นใจในการใช้ความรู้ทางภาษาไทยในชีวิตประจำวัน ซึ่งวัดได้จากการตอบแบบวัดเจตคติต่อวิชาภาษาไทยที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น จำนวน 20 ข้อ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ในการวิจัยครั้งนี้คาดว่าจะเกิดประโยชน์ ดังนี้

1. ได้แผนการเรียนรู้การสอนอ่านภาษาไทยโดยใช้นิทานพื้นบ้านประกอบการอ่าน ที่มีผลต่อความเข้าใจในการอ่านของนักเรียน
2. ได้แผนการเรียนรู้การสอนอ่านภาษาไทยโดยใช้นิทานร่วมสมัยประกอบการอ่าน ที่มีผลต่อความเข้าใจในการอ่านของนักเรียน
3. ได้แผนการเรียนรู้การสอนอ่านภาษาไทยโดยใช้นิทานในแบบเรียนประกอบการอ่าน ที่มีผลต่อความเข้าใจในการอ่านของนักเรียน
4. นักเรียนมีทักษะในการอ่านภาษาไทย ซึ่งจะทำให้นักเรียนสามารถนำไปเป็นพื้นฐานในการศึกษาค้นคว้าหาความรู้ในวิชาอื่น ๆ ได้
5. นักเรียนเรียนอย่างมีความสุข และประสบความสำเร็จในการเรียนภาษาไทยและวิชาอื่น ๆ ได้
6. นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการอ่านภาษาไทยสูงขึ้น
7. เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอนของครูในเรื่องการสอนอ่านเพื่อความเข้าใจต่อไป